

 FYLKESMANNEN I ROGALAND	IKKE VARSLET KONTROLL ved Rogaland Bildeler AS, Eigersund kommune	ENDELIG RAPPORT 2005.033
---	--	--

Bedriftens adresse:	Ytre Torvhusvei 4370 Egersund	FMVA arkivkode:	472
Utslippstillatelse av:	24.07.2000	Forrige kontroll:	04.12.2003
Organisasjonsnr.:	980 579 263	Tidsrom for kontrollen:	20.10.2005
Kontaktperson i bedriften:	Gudmund Haugstad, daglig leder	Kontrollgruppe:	Margareta Skog (FMVA) Linn Aasnes Forfang (FMVA)

Rapportens innhold:

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket under en ikke varslet kontroll 20.10.2005 hos Rogaland Bildeler, Eigersund kommune.

Kontrollen er en del av en landsomfattende kontroll fylkesmannen gjennomfører i samarbeid med SFT. Hensikten med aksjonen er å bevisstgjøre bransjen om viktigheten av forsvarlig miljøsanering av bilvrak og sikker viderehåndtering av farlig avfall som oppstår. SFT har i samarbeid med enkelte fylkesmenn utarbeidet sjekklister, verifikasjonsliste og aksjonsnotat (veiledning) som benyttes under aksjonen.

Rapportens status:

Dette er endelig kontrollrapport.

Hovedkonklusjon:

Følgende avvik ble registrert:

- Miljøsaneringen av bilvrak er ikke tilfredsstillende
- Virksomheten forsøpler sine omgivelser
- Oljeutskiller driftes ikke tilfredsstillende
- Håndtering av farlig avfall er ikke tilfredsstillende
- Virksomhetens internkontroll er ikke tilfredsstillende

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	e-post:	Landbruksavd.	Telefon:
		51568700	postmottak@fmro.no	Lagårdsv. 80	51568700
Postboks 59	Lagårdsv. 78	Telefaks:	Hjemmeside:	Postboks 59	Telefaks:
4001 Stavanger	Stavanger	51568811	www.fylkesmannen.no/rogaland	4001 Stavanger	51568811

Anmerkninger:

- Oppdatert liste over hva som skal miljøsaneres manglet ute hos de som miljøsanerer bilene.
- Skadede bilbatterier må sikres mot det å forårsake etseskader.
- Bedriften oppbevarer unødig mye farlig avfall på anlegget.

Utarbeidet dato:

Sign.:

Inspektør: Margareta Skog

Godkjent dato:

Sign.:

Overordnet: Marit Sundsvik Bendixen

Innholdsfortegnelse:

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Avgrensing
4. Avvik
5. Anmerkninger
6. Andre forhold
7. Gjennomføring

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en ikke varslet kontroll 20.10.2005 hos Rogaland Bildeler AS, Eigersund kommune. Kontrollen ble utført av Fylkesmannen i Rogaland, miljøvernavdelingen (FMVA).

Kontrollen er en del av en landsomfattende kontroll fylkesmannen gjennomfører i samarbeid med SFT. Hensikten med aksjonen er å bevisstgjøre bransjen om viktigheten av forsvarlig miljøsanering av bilvrak og sikker viderehåndtering av farlig avfall som oppstår. SFT har i samarbeid med enkelte fylkesmenn utarbeidet sjekkliste, verifikasjonsliste og aksjonsnotat som benyttes under aksjonen.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under kontrollen og som ligger innenfor fylkesmannens myndighetsområde. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

- AVVIK defineres som: *”overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen”*.
(F.eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)
- ANMERKNING defineres som: *”et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik”*.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Lov av 13. mars 1981 nr 6 om vern mot forurensning og avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning av 1. juni 2004 (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter av 6. desember 1996 (internkontrollforskriften)
- ”Tillatelse til å drive oppsamlingsplass for bilvrak for Rogaland Bildeler A/S”, gitt av Fylkesmannen i Rogaland i brev av 24.07.2000.

3. Avgrensing

Tema for kontrollen er bedriftens miljøsanering av bilvrak og sikker viderehåndtering av farlig avfall som oppstår. SFTs sjekklister, verifikasjonsliste og aksjonsnotat benyttes under aksjonen for å klargjøre om:

1. Miljøsaneringen av bilvrak er tilfredsstillende
2. Virksomheten har forsøpling til omgivelsene
3. Oppsamling av søl i forbindelse med væskehåndtering er tilfredsstillende
4. Oljeutskiller/lukket tank driftes tilfredsstillende
5. Håndtering av farlig avfall er tilfredsstillende
6. Virksomhetens internkontroll er tilfredsstillende

4. Avvik

Avvik 1:

MILJØSANERINGEN AV BILVRAK ER IKKE TILFREDSSTILLENDE

Avvik fra: Avfallsforskriften kapittel 4, Vedlegg 1
Internkontrollforskriften, § 5, andre ledd, punkt 2

Kommentarer:

1. Miljøsaneringen er ikke tilstrekkelig når det gjelder kvikksølvkomponenter: Bedriften kunne på kontrolldagen fremvise 8 – 10 kvikksølvkomponenter. Bedriften kan ikke dokumentere at kvikksølvkomponenter tidligere er videresendt som farlig avfall fra anlegget. Søk i nasjonal database (NORBAS) indikerer at slikt avfall aldri er levert fra denne bedriften.

Rogaland Bildeler AS er fylkets nest største bilopphogger. Miljøsaneringen ved anlegget er ikke god nok, når så få kvikksølvkomponenter er fjernet fra innkomne vrakbiler.

SFTs liste over kvikksølvkomponenter var hengt opp på veggen i det grønne skjulete, som er plassert i umiddelbar nærhet til der hvor miljøsaneringen av bilvrakene forgår. Den som driver med miljøsaneringen av bilene hadde jobbet i virksomheten (og med miljøsanering) i underkant av ett år, og var på kontrolldagen ennå ikke gjort oppmerksom på at kvikksølvlisten var plassert her.

2. Miljøsaneringen er ikke tilstrekkelig når det gjelder kuldemedium: Bedriften var på kontrolldagen ukjent med kravet om at bilvrak skal utsjekkes med hensyn til kuldemedium (HFK), og at HFK-gassen skal tappes av aktuelle vrak, dvs. biler med intakt klimaanlegg. Bedriften må enten ha eget tappeutstyr, eller ha skriftlig avtale med virksomhet som påtar seg denne jobben.

Avvik 2:**VIRKSOMHETEN FORSØPLER SINE OMGIVELSER**

Avvik fra: Forurensingsloven § 28
Utslippstillatelsen, vilkår 2.2, punkt 4

Kommentarer:

1. Området har ikke solid inngjerding:

Det er delvis store hull i gjerdet. Halvparten av porten ut fra anlegget er fjernet og erstattet av vrakbiler som er stablet oppå hverandre for å hindre adgang for uvedkommende jf. Bilde 1 som er vedlagt denne rapport. Ved inngangen til anlegget må gjerdet støttes opp av bilvrak for å forbli stående. Dette ble opplyst å være bakgrunnen for at bilvrak ble lagret på utsiden av gjerdet, jf. Bilde 4 som er vedlagt denne rapport.

2. Vrakene stables over høyden på gjerdet:

Bilvrak og stillas for oppbevaring av væsker og annet avfall rager høyt over toppen på gjerdet, jf. Bilde 2 og som er vedlagt denne rapport.

3. Bilvrak utenfor gjerdet virker forsøplende på omgivelsene:

Viser her til Bilde 4, som er vedlagt denne rapport. Se også punkt 1 ovenfor.

Avvik 3:**OLJEUTSKILLER DRIFTES IKKE TILFREDSSTILLENDE**

Avvik fra: Utslippstillatelsen, vilkår 2.2, punkt 8.
Forurensingsloven § 7

Kommentarer:

1. Det er ikke etablert skriftlig rutine for tilsyn med oljeutskilleren.

2. Det foreligger ikke dokumentasjon på regelmessig tømning av oljeutskilleren.

Avvik 4:**HÅNTERING AV FARLIG AVFALL ER IKKE TILFREDSSTILLENDE**

Avvik fra: Forurensingsloven § 7
Avfallsforskriften § 11-5
Avfallsforskriften § 11-8
Avfallsforskriften § 11-12
Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 7

Kommentarer:

1. Lagring av farlig avfall på virksomheten er ikke tilfredsstillende for følgende forhold: Farlig avfall lagres i et stativ ved innkjørselen til anlegget. Stativet synes ikke solid nok, og er ellers plassert uheldig i forhold til det å sikre avfallet mot å falle ned ved påkjørsel, jf. Bilde 5 som er vedlagt denne rapport. Prosessen med å fylle på fatene utgjør en sikkerhetsrisiko, blant annet fordi det nødvendigvis vil involvere flere løfteoperasjoner, jf. bilde 7 i vedlegget til

denne rapport, der fremgår at fatene som er plassert oppe i stativet fremdeles bare delvis er fylt opp.

Avfall som lagres i stativet ved innkjørselen og rundt miljøsaneringsplassen er lagret med avrenning til sluk, som er koblet til oljeutskiller. Det er ingen oppsamlingskant, eller lignende der dette avfallet mellomlagres.

Avfallet som står plassert i nærheten av miljøsaneringsplassen og sluken til oljeutskiller er delvis dårlig emballert. Tønner, fat, etc. med farlig avfall, inkl. A-væsker, mangler merking av hva som er på fatene. Det er ingen skilting som viser hvor de enkelte beholderne skal stå, etc. Jf. Bilde 6 som er vedlagt denne rapport.

Farlig avfall er lett tilgjengelig for uvedkommende.

2 - Mangler ved levering av farlig avfall til godkjent innsamler:

Farlig avfall skal leveres til lovlig mottak minst 1 gang hvert år. Bedriften kan ikke dokumentere at hver enkelt avfallsfraksjon leveres minst 1 gang hvert år. Påstanden bekreftes ved utsjekking mot nasjonal database (NORBAS) over innlevert farlig avfall fra bedriften i f.eks 2003 og 2004.

Fremvist deklarasjonsskjema når det gjelder avfall fra tømt oljeutskiller (i 2005) er ikke fylt ut slik at det fremgår at oljeutskilleren er kilden.

Avvik 5:

VIRKSOMHETENS INTERNKONTROLL ER IKKE TILFREDSSTILLENDE

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5, andre ledd

Kommentarer:

Bedriften har utarbeidet en risikoanalyse (og handlingsplan) for arbeidsmiljø ved anlegget, men ikke for ytre miljø. Det er utarbeidet en prosedyre som omhandler håndtering og lagring av drivstoff og spillolje, men tilsvarende mangler for annet farlig avfall.

Bedriften har laget en instruks for hvordan arbeidsuhell og utslipp til ytre miljø skal håndteres ved anlegget. Instruksen mangler opplysninger om at og hvordan brannvesenet i kommunen skal varsles ved (større) utslipp til ytre miljø. Instruksen/punktlisten var på kontrolldagen ikke tilgjengelig ute på selve anlegget.

Bedriften mangler blant annet rutiner som sikrer at oljeutskilleren blir tømt og vedlikeholdt (minst 1 gang årlig) og jevnlig kontrollert (fortrinnsvis minst 1 gang hver måned), samt at alt dette kan dokumenteres.

Internkontrollen må oppdateres. Endringer i forskrifter (forurensningsforskriftens kapittel 4 og 11) må implementeres sammen med alle spesifikke krav som er gitt i tillatelsen til virksomheten. Dette gjelder alt fra risikokartlegging, oppfølging, avvikshåndtering og beredskap.

4. *Anmerkninger*

Anmerkning 1:

OPPDATERT LISTE OVER HVA SOM SKAL MILJØSANERES MANGLET UTE HOS DE SOM MILJØSANERER BILENE.

Kommentarer:

Oppdatert liste over hva som skal miljøsaneres manglet hos de som gjennomfører miljøsaneringen. I eksisterende liste/prosedyre mangler i hvert fall opplysninger om utsjeking og fjerning av kuldemedium (HFK).

Anmerkning 2:

SKADEDE BATTERIER MÅ SIKRES MOT Å FORÅRSAKE ETSESKADER.

Kommentarer:

Batterier som er skadet bør samles opp i egen tett metallboks for å unngå søl på gulv/pall, og syrelekkasjer under videre transport.

Anmerkning 3:

BEDRIFTEN OPPBEVARER UNØDIG MYE FARLIG AVFALL PÅ ANLEGGET.

Kommentarer:

Risikoen forbundet med mellomlagring av farlig avfall, og andre farlige væsker, avtar med mellomlagret mengde. Det er etter vårt skjønn mellomlagret unødig mye farlig avfall ved anlegget. Bedriften bør sørge for at hentefrekvensen av farlig avfall økes betraktelig.

6. *Andre forhold*

- Fylkesmannen har etter kontrollen (01.11.2005) vært i kontakt med det lokale brannvesenet i Eigersund kommune. Vi får her opplyst at Rogaland Bilder AS har tillatelse til oppbevaring av inntil 6 m³ A-væske (bensin) ved anlegget. Dette samsvarer godt med bedriftens prosedyre for håndtering og lagring av brannfarlig væske. For øvrig opplyser brannvesenet at de ca. 1 m³ store solide plastbeholderne, som benyttes til oppbevaring av ymse væsker ”overalt på bedrifter flest”, også er godkjent til oppbevaring av A-væsker. I tillegg opplyser brannvesenet at Rogaland Bildeler AS av brannvesenet er vurdert å ikke være noe ”spesielt brannobjekt”.
- Bedriften er ikke medlem av bransjeforeningen for biloppfoggerne i Norge, Norges biloppsamleres forening (NBF), og har derfor en ekstra utfordring når det gjelder det å holde seg oppdatert om blant annet regelverksendringer og de konsekvenser dette må få for egen virksomhet. Bedriften var på kontrolldagen f.eks ukjent med at forskriften om kasserte kjøretøy er utgått, og at forskriftsteksten nå ligger som kap. 4 i avfallsforskriften.
- Bedriften har igangsatt prosessen med å få på plass et funksjonelt system for internkontroll, et system som også inkluderer ytre miljøforhold. Dette er et nødvendig og positivt tiltak.

7. Gjennomføring

Kontrollen omfattet følgende aktiviteter:

- Oppstartmøte der fylkesmannen orienterte om kontrollform, formål, etc. Daglig leder var bortreist, og bedriften var representert ved nestleder Glenn Midttun. .
- Utdeling av:
 - ”Informasjon – Kontroll med behandlingsanlegg for kasserte kjøretøy (biloppsamlingsplasser)” (TA-2116/2005).
 - Faktaboks om miljøgifter i kasserte kjøretøy ”Kontrollaksjon med behandlingsanlegg for kasserte kjøretøy (biloppsamlingsplasser), høsten 2005”.
 - Kvikksølvholdige komponenter i bilmodeller og deres plassering i bilen.
 - ”Ta ansvar for farlig avfall i din bedrift”, brosjyre fra SFT.
- Samtale med nestleder, med utgangspunkt i sjekklisten som var utarbeidet.
- Befaring på området sammen med nestleder, med utgangspunkt i verifikasjonslisten som var utarbeidet.